10-13 августта Татарстан Ф?нн?р академиясенд? татар теле ??м ?д?бияты укытучылары, татар теленд? белем бир? ??м татар теле предмет буларак укытыла торган м?гариф оешмалары хезм?тк?рл?рене? VI б?тенроссия корылтае ?тк?н. Аны? эшенд? ТР Д??л?т Советы Р?исе Ф?рит М?х?мм?тшин, ТР Премьер-министры урынбасары – м?гариф ??м ф?н министры Энгель Ф?ттахов, Б?тенд?нья татар конгрессы Башкарма комитеты р?исе Ринат Закиров. Россияне? 34 т?б?генн?н, якын ??м ерак чит илл?рд?н татар теле укытучылары, т?б?кл?рд? милли-м?д?ни белем бир? оешмалары в?килл?ре – барлыгы 600 л?п делегат катнашкан. Алар арасында Мордовия татар м?кт?пл?ренн?н Л?мбер? районы Аксен урта м?кт?бе директоры Альфия Ибра?им кызы Бедрединова, Рузаевка районы Татар Пешл? урта м?кт?бенд? татар теле ??м ?д?бияты укыткан Сания Спартак кызы Саляева, Кадошкино районы Латышовка урта м?кт?бене? татар теле ??м ?д?бияты укытучысы Светлана Равил кызы Поташова, Атюрьево районы Усть-Рахмановка урта м?кт?бе директоры урынбасары Эльвира Х?йд?р кызы Совешова булып кайттылар.   ТР Президенты Р?ст?м Ми?нехановны? корылтайда катнашучыларны с?ламл?? хатында болай диел?: “Телебезне саклау, камилл?штер? – б?ген гаять м??им ??м к?н ?з?генд?ге м?сь?л?. Туган тел халкыбызны? тарихын, рухын, борынгы к?рк?м гореф-гад?тл?рен буыннан-буынга тапшырып, саклап кил?. ?ир шарыны? т?рле т?б?кл?ренд? сибелеп яш??че татарлар ?чен туган тел – милл?тебезне милли-м?д?ни ??м рухи яктан берл?штер?че зур к?ч. Кайда гына яш?с?к т?, д??л?т турында кайгыртырлык милли яшьл?р т?рбиял?? – безне? уртак бурычыбыз. Б?генге корылтай милл?тебез тормышында сизелерлек эз калдырып, я?а фикерл?р тудырып, барыбыз ?чен д? н?ти??ле булыр дип ышанам”.
?леге съездны? максаты – милли м?гарифне? б?генге торышына б?я бир? ??м ?сеш перспективаларын билгел?? иде. Энгель Ф?ттахов ассызыклаганча, туган телг? булган м?х?бб?т, милли горурлык хисл?рен т?рбиял??г? нигез гаил?д? салына. Ул к?ренекле галим Ризаэддин Ф?хретдинны? “Бала чакта алынмаган т?рбияне со?ыннан б?тен д?нья халкы да биреп бетер? алмас” диг?н с?зл?рен д?лил итеп китерде. “Туган телне? “ана теле” дип аталуы да очраклы гына т?гел. Татар телен сакларга телибез ик?н, беренче чиратта, ул ?ни т?рбиясе аша башкарылырга тиеш. Аннан со? гына м?кт?пк?ч?,

башлангыч, т?п, урта белем бир? оешмаларында ?стерел?. Шунлыктан т?б?кл?рд? татар гаил?л?рене? милли й?зен, ныклыгын саклап калу зарур. ? моны? ?чен татарларны? ??рвакыт ?зара аралашып, ярд?мл?шеп, бер йодрык булып берл?шеп яш?ве кир?к!" – дип басым ясады министр.
Министр Россия Федерациясе т?б?к-л?ренд? яш??чел?р ?чен гам?лг? куелган татар теле ??м ?д?биятын дистанцион укыту системасы – «АНА ТЕЛЕ» проектына да тукталды. Онлайн м?кт?пт?, Энгель Ф?ттахов х?б?р итк?нч?, б?генге к?нд? системадан Татарстан Республикасы, Россия Федерациясе субъектлары ??м д?ньяны? 33 иленд? яш??че 10 ме?г? якын кеше файдалана.
"Чит илл?рд? яш??че милл?тт?шл?-ребез ?чен татар телен яшь буынга ?йр?т? ?чен ?леге проект – бик яхшы м?мкинлек. Татарстаннан читт? яш??че милл?тт?шл?ребез активлык к?рс?тк?н очракта, системаны ки??йт? м?мкинлеге д? бар. "АНА ТЕЛЕ" проектыннан башка татар телен, м?д?ниятен саклауга, ?стер?г? юн?лтелг?н проектлар: "Мин татарча с?йл?ш?м" акциясе, "С?л?т" лагерьлары, "Прага м?кт?бе", "Агыйдел" интеллектуаль

яшьл?р форумы - у?ышлы тормышка ашырыла ?.б.", - дип белдерде ул.
Министр ?иткерг?н м?гъл?матлардан к?ренг?нч?, Татарстанда 853 татар м?кт?бе эшли. Татарлар к?пл?п яш?г?н Россия Федерациясене? 24 т?б?генд? 1305 м?кт?пт? татар теле укытыла, аларда 93 ме?г? якын татар баласы ?з туган телен, ?д?биятын ?йр?н?. 50 д?н артык якш?мбе м?кт?пл?ренд? укучы балаларны да ис?пк? алсак, аларны? саны 97 ме?г? ?ит?. "Кызганычка каршы, со?гы елларда ?леге уку йортларыны? саны сизелерлек кими", — ди ул.
Корылтайда милли м?гариф ?сеше ??м проблемаларына кагылышлы доклад бел?н шулай ук БТК БК р?исе Ринат Закировны?, КФУны? Филология ??м м?д?ниятара багланышлар институты директоры Р?диф ?амалетдинов ??м башкаларны? чыгышларын ты?ладык.
Съезд Татарстан Ф?нн?р Академиясе бинасында ?тте, программасы бик тыгыз булды. Ирт?нге 5 с?гать 30 минутта аяк ?ск? басып, "Гранд Отель Казань" люкс б?лм?л?ренн?н ?иде тулырга ун минутта зур автобусларга утырып программада каралган урыннарга алып китеп, т?нге 23к? кад?р гостиницага кайтарып куйдылар. Секциял?рд? ??м пленар утырышта докладлар ??м чыгышлар формасында оештырылган конструктив дискуссиял?р, тренинглар барышында татар милли м?гарифе ?лк?сенд? булган проблемалар, милли м?гариф ?лк?сенд? т?б?кара хезм?тт?шлекне оештыру ?зенч?лекл?ре, татар теле ??м ?д?бияты укытудагы т?п тенденциял?р барланды, беренче д?р???д?ге бурычлар билгел?нде. Бер кочак я?а материал, алган матур хисл?р

ару турында уйларга бирм?де. «Бер минутыбыз да бушка ?тм?де, ?мма арымадык; шулкад?р кызыклы булды”, - дип фикер уртаклашканда Альфия Ибра?им кызы ?йтк?не исемд?.

Пленар ?ыелыштан со?, Казан ш???ре Идел буе районыны? 19 нчы гимназиясе, Казан педагогика к?ллиятенд? балаларга укыту-т?рбия бир? буенча т??риб? уртаклаштык, Кремльг? экскурсияг? бардык. “?кият” Курчак театрында “Нигез ташлары” спектаклен карадык. К?лдек т?, ?ыладык та. Басып кул чаптык. К?рим Тинчурин исеменд?ге татар д??л?т драма ??м комедия театрында “Со?гы риваять” диг?н ханбик? С?ембик?г? багышланган ис кит?рлек спектаклен караганда й?р?кл?ребез чемерд?п алды.
12нче августта Саба районы корылтай делегатларын югары д?р???д? ?зерл?неп каршы алды. Барыбызны группаларга б?леп, т?рле м?гариф б?лекл?рен? алып бардылар. Мордовия делегатлары Тимершык урта гомуми белем бир? м?кт?бенд? булдык. Бик матур иттереп каршы алдылар. ?зекл?п д?рес фрогментлары к?рс?ттел?р. Шул м?кт?пт? ?земне? группадашларымны очраттым; бик с?ендек. Шулай да була ик?н. Моннан со?, ш???р тибындагы Байлар Сабасы бист?се гимназиясе эше бел?н таныштырдылар. Монда ?брар К?римуллин исеменд?ге Республикак?л?м ф?нни-гам?ли конференция 2010нчы елдан башлап, ике елга бер тапкыр уздырыла. Катнашучылар ?з эшл?рен рус, татар ??м чит телл?рд? т?къдим ит?л?р. Безне д? 2015 нче елда узачак конференциг? чакырып калдылар. Ул шул авылда туган. Тагын ?йтеп кит?рг? кир?к: гимназия электрон белем бир?не? компетенция ?з?ге. Х?н?фиева Айг?л Шакир?ан кызы, директор буларак, гимназия бел?н таныштырды. Анда 43 класс-комплектта 996 укучы белем ала. Информацион ресурслары: 3 компьютер кабинеты, 58 компьютер, 17 смарттакта, 89 ноутбук, 39 проекция ?и?азлары булган кабинет, 120 нетбук, электрон д?реслекл?р, 120 флешкарталы бел?зек.
Т?шке аштан со?, Саба муниципаль районы М?д?нияят йортында татар теле ??м ?д?бияты укытучылары VI Б?тенроссия съездына йомгак ясадык. Аннары Лесхоз авылына киттек. Анда Дендробакча, музей бел?н таныштырганнан со?, Ми?нехановны? туган ?ен д? к?реп киттек. Шунда ук, табигать кочагында, кичке аш-сыйлау иде. Алдыбызда Саба районы артистлары матур концерт к?рс?ттел?р. Бик к??елле к?н узды. Кичке 9 с?гать ?тк?ч кен? Казан ш???рен? кайтып ?иттек; бик арылды, л?кин к??елле ару.
13 август – кайту к?не. Чемоданнарыбызны ?ыеп вокзалга юл тоттык. Озын-озак сагынып с?йл?рлек ист?лекле с?ях?тк? юллаган кешел?рг? зур р?хм?т!

Сания Саляева